

Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad
Podporováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj
„Vize přestane být snem“

www.nuts2severozapad.cz

www.europa.eu

Rozvojové aktivity města Budyně nad Ohří a partnerských subjektů v letech 2021 - 2025

B. Socioekonomická analýza města

Zpracovatel: Město Budyně nad Ohří
Konzultant: SPF Group, v.o.s.

listopad 2021

OBSAH

1	Úvod	4
1.1	Cíl a smysl socioekonomické analýzy	4
1.2	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	4
2	Základní informace.....	5
2.1	Shrnutí	5
3	Regionální a nadregionální vztahy města	6
3.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	6
3.2	Základní informace.....	6
3.3	Shrnutí	7
4	Obyvatelstvo a bydlení	8
4.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	8
4.2	Základní informace.....	8
4.3	Shrnutí	12
5	Místní ekonomika a trh práce.....	13
5.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	13
5.2	Základní informace.....	13
5.3	Shrnutí	14
6	Cestovní ruch	15
6.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	15
6.2	Základní informace.....	15
6.3	Shrnutí	16
7	Doprava	17
7.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	17
7.2	Základní informace.....	17
7.3	Shrnutí	18
8	Životní prostředí a technická infrastruktura	20
8.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	20
8.2	Základní informace.....	20
8.3	Shrnutí	21
9	Sociální infrastruktura a veřejné služby	22

9.1	Zdroje dat, metodika a postup zpracování	22
9.2	Základní informace.....	22
9.3	Shrnutí	23

1 Úvod

1.1 Cíl a smysl socioekonomické analýzy

Socioekonomická analýza tvoří jeden z úvodních výstupů celého projektu. Jejím cílem je shromáždit relevantní a relativně objektivní informace o městě jako objektu, které lze následně využít při identifikaci problémů města a návrhu akčního plánu, tzn. při návrhu prioritních projektů, které by město jako subjekt (případně jeho partneři) mělo realizovat). Analýza tak poskytuje širší rámec či odůvodnění návrhu a časového plánu realizace jednotlivých chystaných projektových záměrů. Cílem analýzy naopak není podat samoúčelnou vyčerpávající informaci o městě.

1.2 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Jako zdroje informací bylo využito především statistických údajů ČSÚ, informací z internetu a veřejně dostupných informací a údajů. Tyto údaje byly doplněny informacemi získanými na základě rozhovorů se zástupci města a partnerských subjektů (neziskové organizace, firmy). Při porovnávání jednotlivých údajů je využito jednak časových řad, a jednak územního srovnání s vybranými okolními, velikostně srovnatelnými městy (Libochovice, Brozany nad Ohří, Mšené-Lázně) a hierarchicky nadřazenými celky (okres Litoměřice, Ústecký kraj).

2 Základní informace

Město Budyně nad Ohří leží nedaleko soutoku řeky Ohře a Mšenského potoka na Roudnicku v Ústeckém kraji. Počtem obyvatel (2161 k 31. 12. 2020) a rozlohou (33,58 km²) se řadí k nejmenším městům kraje. Budyně nad Ohří je součástí pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem.

Město Budyně nad Ohří tvoří části Břežany nad Ohří, Budyně nad Ohří, Kostelec nad Ohří, Nížebohy, Písty, Roudníček a Vrbka. Každá část města tvoří zároveň jedno katastrální území a zpravidla i jedinou základní sídelní jednotku. Pouze části Břežany nad Ohří a Písty jsou tvořeny dvěma základními sídelními jednotkami. Územně-technické členění města je přehledně znázorněno v tabulce 1.

Tabulka 1: Územně-technické členění města Budyně nad Ohří

Město	Část města	Katastrální území	Základní sídelní jednotka
Budyně nad Ohří	Břežany nad Ohří	Břežany nad Ohří	Břežany nad Ohří
			Břežany - u zastávky
	Budyně nad Ohří	Budyně nad Ohří	Budyně nad Ohří
	Kostelec nad Ohří	Kostelec nad Ohří	Kostelec nad Ohří
	Nížebohy	Nížebohy	Nížebohy
	Písty	Písty	Hradčany
	Roudníček	Roudníček	Roudníček
	Vrbka	Vrbka	Vrbka

Zdroj: Registr sčítacích obvodů a budov Českého statistického úřadu

První zmínka o Budyni je datována do roku 1173. Ostatní části obce mají první zmínky o své existenci v polovině 14. stol.

Centrem Budyně nad Ohří je dochované historické jádro s Vodním hradem Budyně a trojúhelníkovým Mírovým náměstím a navazujícím obdélníkovým Masarykovým náměstím, na kterých je soustředěna většina správních, obchodních a dopravních funkcí města. Historické jádro bylo roku 1992 vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

2.1 Shrnutí

- periferní poloha v rámci Ústeckého kraje, ale v blízkosti významnému dálničního tahu Praha - Drážďany
- velmi staré a historicky významné centrum města (městská památková zóny)
- přirozené centrum venkovského regionu
- poměrně koncentrovaná městská zástavba včetně venkovských částí

3 Regionální a nadregionální vztahy města

3.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Základním ukazatelem regionálního postavení města jsou hlavní směry a vzájemné saldo dojížďky a vyjížďky do zaměstnání a školy, které společně nejlépe vyjadřují nadřazené a podřazené vazby Budyně nad Ohří vůči svému okolí.

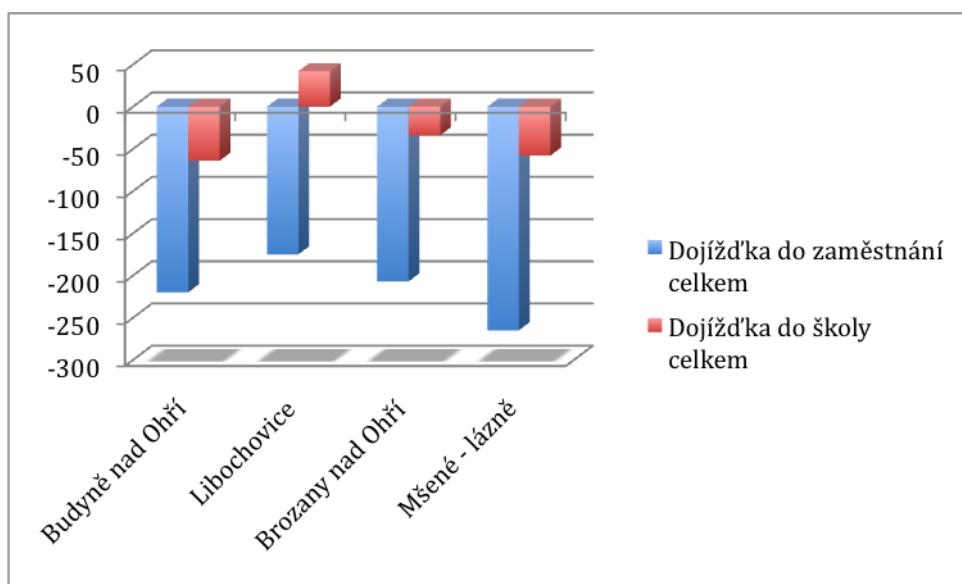
Data o dojížďce a vyjížďce jsou součástí výsledků Sčítání lidí, domů a bytů naposledy provedeného Českým statistickým úřadem v roce 2017.

Vybrané ukazatele byly pro zlepšení vypovídací schopnosti porovnány i s dalšími lokálními a mikroregionálními centry v okolí.

3.2 Základní informace

Pro zhodnocení spádovosti bylo vypočteno saldo (rozdíl) dojížďky a vyjížďky do školy a zaměstnání ve vztahu k městu Budyně nad Ohří a toto saldo bylo porovnáno s referenčními městy a obcemi. Zjištěné výstupy znázorňuje graf 1.

Graf 1: Saldo dojížďky a vyjížďky do zaměstnání a škol v roce 2001

Pozn.: Saldo je dáno rozdílem počtu dojíždějících a počtu vyjíždějících.

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Ze shromážděných dat o spádovosti vyplývá, že Budyně nad Ohří nepředstavuje mikroregionální centrum ani v oblasti školství, ani v oblasti zaměstnání. Z porovnávaných okolních měst a obcí jsou mikroregionálním centrem pouze Libochovice a to především v oblasti školství.

Samotné město Budyně nad Ohří spáduje v oblasti školství slabě do Roudnice nad Labem, která je těsně následovaná dvojjádrovým centrem Litoměřice/Lovosice. V oblasti

zaměstnání spáduje silně do Roudnice nad Labem a méně intenzivně do Prahy, Radovesic a Litoměřic/Lovosic.

3.3 Shrnutí

- město není mikroregionálním centrem, tvoří menší subregionální centrum
- regionální vazby města na Roudnici nad Labem, Litoměřice/Lovosice a Prahu

4 Obyvatelstvo a bydlení

4.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Základními ukazateli v oblasti obyvatelstva a bydlení jsou počty a změny počtu obyvatel v letech 2008 a 2021, věková struktura a vzdělanost obyvatelstva a kvalitativní struktura bytového fondu. Vybrané ukazatele byly pro zlepšení vypovídací schopnosti porovnány se srovnatelnými údaji za další lokální a mikroregionální centra, okres Litoměřice a Ústecký kraj.

Informace o obyvatelstvu a bydlení pocházejí zpravidla z výsledků Sčítání lidí, domů a bytů, které bylo provedeno v roce 2008 a 2021. Tyto údaje lze pouze dílčím způsobem doplnit o aktuálnější data z Městské a obecní statistiky ČSÚ (stav k 31. 12. 2021), která však není dostatečně podrobná a sleduje pouze obce jako celek.

4.2 Základní informace

Ve městě Budyně nad Ohří žilo k 31. 12. 2008 2108 trvale bydlících obyvatel. Z historického hlediska není tento počet obyvatel města maximální, protože nejvyššího počtu obyvatelstva (3468) bylo dosaženo při sčítání v roce 1921 a od té doby se počet obyvatel města až do posledního sčítání v roce 2001 trvale mírně snížoval. Od roku 2001 ovšem počet obyvatel opět roste, jak dokládá tabulka 2. Z této tabulky také vyplývá, že současné tempo růstu počtu obyvatel města je při porovnání s okolními lokálními centry a okresem nadprůměrné.

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel Budyně nad Ohří, dalších měst a obcí, okresu Litoměřice a Ústeckého kraje mezi lety 1991 a 2021

Město / okres	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel			Index růstu 2008/1991	Hustota zalidnění (obyv./km ²)
		1991	2001	2021		
Budyně nad Ohří	33,58	1 880	1 879	2 165	113,1	62,8
Libochovice	15,65	3 648	3 677	3 605	98,8	231,7
Brozany nad Ohří	14,68	1 047	1 041	1 170	111,7	79,7
Mšené-Lázně	37,21	1 576	1 584	1 755	111,4	47,2
Okres Litoměřice	1032	113 883	114 259	118 243	103,8	114,6
Ústecký kraj	5335	824 461	820 219	835 891	101,9	156,7

Z pohledu vývoje osídlení Budyně nad Ohří je důležité sledovat změny počtu obyvatel také za jednotlivé části města. Tyto informace byly shromážděny do tabulky 3. Z datových řad vyplývá, že vývoj osídlení na území města je značně nerovnoměrný. Počet obyvatel po ukončení dlouhodobého poklesu (od roku 1961 do roku 1991) stagnoval mezi léty 1991 až 2001. Mezi posledními dvěma sčítáními obyvatel došlo ke významnému zvýšení počtu obyvatel pouze v části Roudníček, naopak silnější pokles byl zaznamenán v části Vrbka. Ostatní místní části včetně vlastní Budyně nad Ohří se vyznačují stagnací. Z celkového pohledu se demografická situace nejméně příznivě vyvíjí v části Břežany nad Ohří a Vrbka, kde dlouhodobě dochází k poměrně rychlému vylidňování.

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých částech města mezi lety 1980 a 2001

Část města	Počet obyvatel						Index růstu 2001/1991
	1980	%	1991	%	2001	%	
Břežany nad Ohří	199	9,0	153	8,2	144	7,7	94,1
Budyně nad Ohří	1 347	61,2	1 207	64,2	1 199	63,8	99,3
Kostelec nad Ohří	111	5,4	83	4,4	88	4,7	106,0
Nížebohy	184	8,3	151	8,0	159	8,5	105,3
Písty	160	7,3	119	6,3	115	6,1	96,6
Roudníček	76	3,4	63	3,4	82	4,3	130,2
Vrbka	120	5,4	104	5,5	92	4,9	88,5
Město celkem	2 197	100,0	1 880	100,0	1 879	100,0	99,9

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí ČR 1869 - 2005, Registr sčítacích obvodů ČSÚ

Pro správné pochopení vývoje počtu obyvatel je třeba také odlišit přirozený přírůstek obyvatelstva od migrace. Z dat uvedených v tabulce 4 vyplývá, že přírůstek obyvatel města od posledního sčítání obyvatelstva v roce 2021 je dán především kladným migračním saldem (převahou přistěhovalého nad vystěhovalým obyvatelstvem), které svědčí o atraktivitě města pro bydlení. Negativním doprovodným jevem je ovšem skutečnost, že současně s počtem přistěhovalého obyvatelstva dlouhodobě roste i počet vystěhovalých.

Tabulka 4: Přirozený a migrační pohyb obyvatelstva Budyně nad Ohří v letech 2001 - 21

Rok	Stav k 1. lednu	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek
2001	1 871	26	28	75	36	-2	39	37
2002	1 908	15	18	56	41	-3	15	12
2003	1 920	22	26	75	27	-4	48	44
2004	1 964	22	14	60	52	8	8	16
2005	1 980	25	23	61	37	2	24	26
2006	2 006	26	28	67	62	-2	5	3
2007	2 009	20	19	84	42	1	42	43
2021	2 065	26	19	102	53	7	49	56

Zdroj: Databáze demografických údajů ČSÚ

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel a její vývoj v Budyni nad Ohří a dalších městech a obcích, okrese a kraji v letech 1991 a 2021

Město/obec/ okres	1991					2021				
	celkem	0-14	15-59	60+*	Ist	celkem	0-14	15-64	65+	Ist
Budyně nad Ohří	1 880	17,6	56,4	26,0	146,9	2164	14,9	68,8	16,3	109,4
Libochovice	3 648	21,1	57,2	21,7	102,3	3 677	15,9	66,9	17,2	108,2
Brozany nad Ohří	1 298**	19,7	57,0	23,3	118,8	1 041	17,3	67,8	14,9	86,1
Mšené-Lázně	1 576	20,3	54,6	25,1	123,4	1 584	17,2	68,0	14,8	86,0
Okres Litoměřice	113 938	21,0	66,8	12,2	58,1	114 259	16,2	70,3	13,5	83,3
Ústecký kraj	824 740	21,7	67,1	11,2	51,6	820 219	17,0	70,9	12,1	71,2

Pozn.: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel.

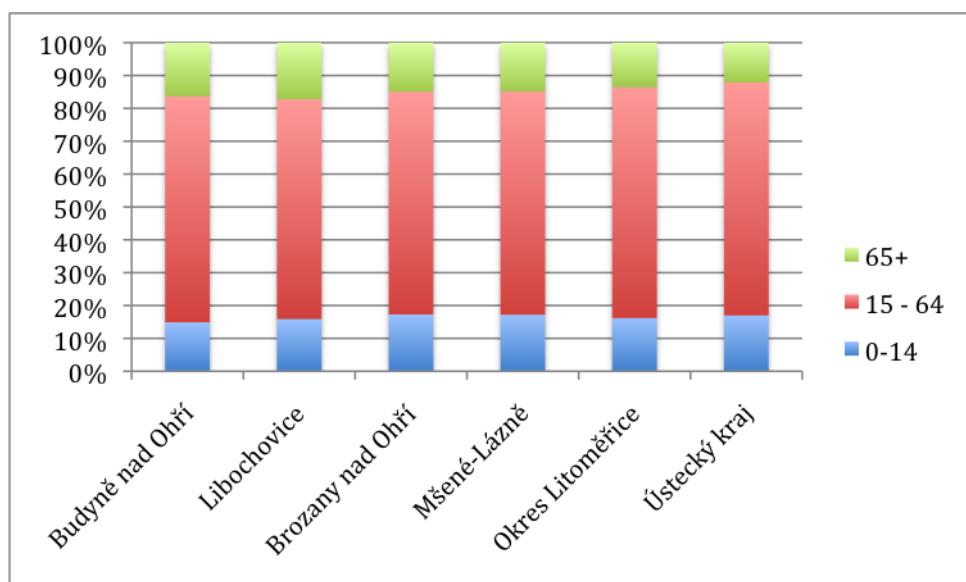
Ist = index stáří (podíl počtu obyvatel ve věku 65+ a počtu obyvatel ve věku 0-14 let, vyjádřený v procentech).

* - jedná se o součet mužů ve věku 60+ a žen 55+

** - počet obyvatel včetně místní části Dolánky, která při Sčítání 2001 již nebyla součástí obce Brozany nad Ohří

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991 a 2001

Graf 2: Věková struktura obyvatelstva Budyně nad Ohří v roce 2021

Pozn.: Číselné hodnoty udávají podíl obyvatel v dané věkové kategorii.

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Přirozenou měnu obyvatelstva (počet narozených a zemřelých) nejsilněji ovlivňuje věkové složení obyvatel města, které popisuje tabulka 5 a graf 2. Z uvedených dat vyplývá, že Budyně nad Ohří má o něco starší obyvatelstvo, než je průměr okresu Litoměřice a Ústeckého kraje. V obou vyšších územních celcích je mladší věková struktura obyvatel ovlivněna značnou migrací v důsledku rozvoje těžby nerostných surovin a průmyslu. Tato nepříznivá věková struktura obyvatel se dále v souvislosti s celostátním trendem stárnutí populace a zvyšováním zastoupení obyvatel v poproduktivním věku (65 a více let) v Budyni nad Ohří zhoršuje.

Budoucí perspektiva města závisí také na úrovni vzdělanosti jeho obyvatel, kterou znázorňuje tabulka 6 a graf 3. Přestože se zastoupení obyvatel s vyšším vzděláním v Budyni nad Ohří souladu s celostátním vývojovým trendem trvale zvyšuje, ze shromážděných dat je patrné, že podíl obyvatel s vyšším vzděláním je dosud pod průměrem okresu Litoměřice, Ústeckého kraje i některých okolních lokálních a mikroregionálních center.

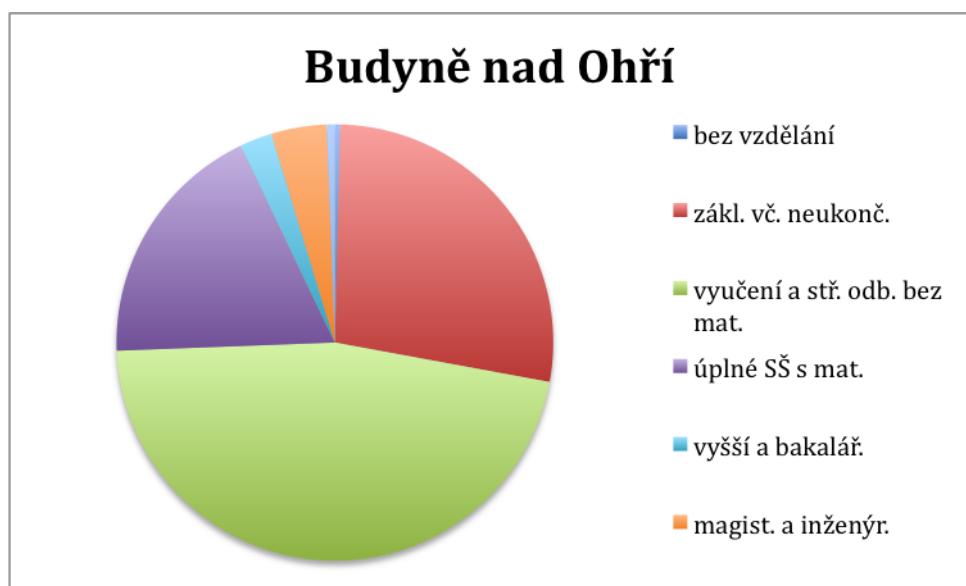
Tabulka 6: Vzdělanostní struktura obyvatel v Budyni nad Ohří a dalších městech v roce 2021

Město/obec/kraj	Podíl na celkovém počtu obyvatel ve věku 15+ let (v %)							IVzd
	bez vzdělání	zákl. vč. neukonč.	vyučení a stř. odb. bez mat.	úplné SŠ s mat.	vyšší a bakalář.	magist. a inženýr.	nezj.	
Budyně nad Ohří	0,4	27,5	46,5	18,5	2,4	4,1	0,6	1,26
Libochovice	0,1	27,9	40,7	22,1	2,5	5,8	0,9	1,37
Brozany nad Ohří	0,1	23,0	45,8	23,0	2,9	4,5	0,7	1,43
Mšené-Lázně	0,1	28,3	46,7	18,5	2,1	3,7	0,6	1,27
Okres Litoměřice	0,7	26,1	40,4	24,8	1,1	5,7	1,3	1,38
Ústecký kraj	0,8	27,3	39,3	25,2	--	5,4	2,0	1,34

Pozn.: IVzd = index vzdělanosti (součet obyvatel se středním vzděláním bez maturity, dvojnásobku obyvatel se středním vzděláním s maturitou, trojnásobku obyvatel s vyšším či bakalářským vzděláním a čtyřnásobku obyvatel s magisterským či inženýrským vzděláním vztažený k celkovému počtu obyvatel starších 15 let)

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Graf 3: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v Budyni nad Ohří v roce 2021

Pozn.: Jednotlivé výseče grafu udávají podíl obyvatel s danou úrovní vzdělanosti.

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Pro účely posouzení kvality života ve městě bylo sledováno také stáří a struktura bytového fondu, který v základních parametrech popisuje tabulka 7. Z uvedených i dalších dostupných dat vyplývá, že stáří i struktura bytového fondu se nijak výrazně neodlišují od

sídel podobného charakteru. Budyně nad Ohří se vyznačuje spíše tradičním bytovým fondem založeným na rodinných domech, který v minulosti neprošel výraznou změnou své struktury (jednorázová výstavba sídlišť, rozsáhlé demolice apod.). Jediným negativem je určité zpomalení bytové výstavby po roce 1990, které je však pro daný typ sídel rovněž obvyklé (novější data pro posouzení případné závažnosti tohoto jevu nejsou dosud veřejně k dispozici).

Tabulka 7: Počet bytů ve městě podle období výstavby v roce 2021

Období výstavby	Počet bytů celkem	Z toho v %	
		RD	BD
do 1919	158	98,1	1,9
1920 - 1945	86	98,8	1,2
1946 - 1970	152	61,2	38,8
1971 - 1990	249	69,1	30,9
1991 - 2021	102	63,5	34,5
Nezjištěno	13	100	0
Celkem	721	96,1	3,3

Pozn.: RD - rodinné domy, BD - bytové domy,

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

4.3 Shrnutí

- mírný růst počtu obyvatel města od roku 2021
- části města Břežany nad Ohří a Vrbka se dlouhodobě a poměrně rychle vylidňuje, ostatní části mírně populačně rostou či stagnují
- populační růst města je založen na migraci; kromě vysokého počtu přistěhovalých se ovšem trvale zvyšuje i počet vystěhovalých obyvatel
- věková struktura obyvatel města není v regionálním kontextu příznivá; a dále dochází k postupnému stárnutí populace
- vzdělanostní struktura obyvatelstva je pod regionálním průměrem; trend do budoucnosti je ovšem příznivý
- bytový fond města je tradiční a založený především na bydlení v rodinných domech

5 Místní ekonomika a trh práce

5.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Místní ekonomika a trh práce bývají obvykle charakterizovány především statistickými údaji o odvětvové ekonomické struktuře, podnikatelské aktivitě a nezaměstnanosti, které jsou doplněny o vývoj proměnných veličin v čase (to se týká zejména nezaměstnanosti). Pro získání objektivnějšího pohledu na oblast místní ekonomiky a nezaměstnanosti byla všechna klíčová data porovnána s dalšími lokálními centry v okolí, okresem Litoměřice a Ústeckým krajem. V samostatné kapitole bude řešena oblast cestovního ruchu, která s místní ekonomikou úzce souvisí.

Data, která jsou uváděna v následujícím textu, byla shromážděna především z veřejných databází Českého statistického úřadu (sčítání obyvatelstva) a Ministerstva práce a sociálních věcí (služby zaměstnanosti).

5.2 Základní informace

Nejvíce obyvatel města Budyně nad Ohří je zaměstnáno v průmyslu (sekundární sektor), kde spolu se stavebnictvím pracuje přes 43 procent ekonomicky aktivních obyvatel. Dalším významným odvětvím jsou služby (terciérní sektor), které v souhrnu poskytují zaměstnání 40 procentům obyvatelstva. Není překvapením, že nejmenší význam má zemědělství (primární sektor) s 11 procenty zaměstnaných. Podrobnější členění ekonomické struktury obyvatel města podle zaměstnanosti znázorňuje tabulka 8.

Tabulka 8: Ekonomická struktura obyvatel města podle zaměstnanosti v roce 2001

Město/obec/kraj	Celkem EAO	Země-dělství, lesnictví (%)	Průmysl (%)	Stavebnictví (%)	Obchod a stravování. (%)	Doprava a spoje (%)	Ostatní terciér (%)
Budyně nad Ohří	952	11,2	32,0	11,6	11,6	5,5	23,0
Libochovice	1 833	8,5	28,2	11,8	9,9	7,0	28,8
Brozany nad Ohří	543	13,4	22,5	14,4	10,5	3,9	18,2
Mšené-Lázně	803	12,8	22,5	9,6	9,8	8,6	29,6
Okres Litoměřice	58 751	6,7	26,2	10,0	10,3	7,9	33,2
Ústecký kraj	426 599	3,1	28,7	8,3	13,0	7,5	39,4

Pozn.: ostatní terciér = nevýrobní sektor bez kategorií uvedených v tabulce

EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

dopočet do celku (100%) tvoří nezjištěné údaje

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Z tabulky je patrné, že struktura zaměstnanosti podle ekonomických odvětví se v Budyni nad Labem výrazně liší oproti okolním městům, ale i oproti okresu Litoměřice a Ústeckému kraji vysokým podílem sekundéru. Zastoupení průmyslu je dáné pravděpodobně blízkostí průmyslových Lovosic a Roudnice nad Labem. Výrazně vyšší podíl priméra oproti průměru kraje odpovídá zemědělskému charakteru řešeného území.

Místní ekonomiku lze charakterizovat také mírou podnikatelské aktivity, kterou udává počet a struktura podnikajících fyzických a právnických osob. Z tabulky 9 je patrné, že míra podnikatelské aktivity ve městě patří k nejnižší mezi srovnatelnými okolními sídly a také při porovnání s průměrem okresu Litoměřice. Pouze počet podnikajících fyzických osob je srovnatelný s průměrem kraje.

Tabulka 9: Podnikatelská aktivita v roce 2021

Město/obec	Podnikající fyzické osoby		Podnikající právnické osoby	
	počet	na 100 obyv.	počet	na 100 obyv.
Budyně nad Ohří	346	16,4	55	2,6
Libochovice	747	20,7	154	4,3
Brozany nad Ohří	213	18,2	37	3,2
Mšené-Lázně	323	18,4	50	2,8
Okres Litoměřice	23 008	19,5	4 916	4,2
Ústecký kraj	137 996	16,5	38 211	4,6

Pozn.: Podnikající FO = podnikatelé - fyzické osoby, samostatně hospodařící rolnici, zemědělci a svobodná podnikání

Podnikající PO = státní organizace, obchodní společnosti, družstva a ostatní právní formy

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Podnikatelská struktura města je spíše charakterizována úspěšnými drobnějšími podnikateli než jedním dominantním a z hlediska místní zaměstnanosti je neméně důležitá nabídka pracovních příležitostí v okolních městech (především v Lovosicích a Roudnici nad Labem).

Při hodnocení místní ekonomiky nelze opomenout vývoj trhu práce a s ním spojenou míru nezaměstnanosti, která je pro svůj dynamický charakter zpracována do grafu 4 včetně porovnání s okolními městy, okresem Litoměřice a Ústeckým krajem.

5.3 Shrnutí

- ekonomické struktuře obyvatel města dominuje průmysl a služby
- podprůměrná podnikatelská aktivita v regionálním kontextu
- podnikatelské prostředí města se skládá z drobnějších výrobců a služeb
- rozvinutá síť komerčních služeb v jádrové oblasti města, nedostatečná nabídka základních služeb v okrajových částech
- míra nezaměstnanosti nad regionálním průměrem, v souvislosti s hospodářskou krizí předpoklad z krátkodobého pohledu pokračování růstu její hodnoty

6 Cestovní ruch

6.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Pro hodnocení oblasti cestovního ruchu ve městě a okolí neexistují věrohodné ukazatele. Jedinými používanými objektivními kritérii jsou počet návštěvníků a počet přenocován, ale tyto ukazatele nejsou pro území města sledovány. Hodnocení oblasti cestovního ruchu tak bylo provedeno především na základě obecně dostupných informací a vlastních poznatků v oblasti jednotlivých forem turistiky (především cyklistické a pěší). Do oblasti cestovního ruchu byla doplněna také problematika ochrany historického jádra města, základních urbanistických hodnot a jednotlivých kulturních památek, která s cestovním ruchem souvisí a determinuje atraktivitu města pro jeho současné i budoucí návštěvníky.

6.2 Základní informace

Budyně nad Ohří patří díky své historii, dochovaným památkám, výhodné poloze u dálnice D8 a nedaleko soutoku řek Labe a Ohře k potenciálně významným turistickým cílům, ačkoli význam cestovního ruchu pro rozvoj a ekonomiku města není v současnosti příliš zásadní.

Město leží poněkud izolovaně v rovinatém Poohří obklopeno významnými turistickými centry. Ze severu a západu je to významná oblast CHKO České středohoří včetně památky Terezín a veletržních Litoměřic. A z východu to je lokalita Říp a navazující CHKO Kokořínsko.

Budyně nad Ohří je vedoucím členem Mikroregionu Budyňsko zaměřeným i na rozvoj cestovního ruchu.

Ve městě chybí základní služby pro návštěvníky, tedy zejména ubytovací kapacita (s výjimkou nabídky několika pokojů - privátu) a informační centrum, které by plnilo služby jednak pro turisty, ale i pro obyvatele města a jeho okolí.

Městem prochází dvě pěší turistické trasy, které jsou uvedeny v následujícím přehledu:

- pěší červená: Doksany - Budyně nad Ohří - Libochovice
- pěší zelená: Kostelec nad Ohří - Mšené - lázně

Jiné turistické trasy (jezdecké, lyžařské, ale ani cyklistické) ani naučné stezky ve městě a okolí nejsou.

Nabídka pěších tras není atraktivní vzhledem k jejich liniovému průběhu bez odpovídající vazby na veřejnou dopravu pro dopravu zpět na výchozí či jiné místo. Město postupně realizuje obnovu některých vycházkových tras (např. byla nově vybudována naučná stezka). Město také postupně vytváří naváděcí systém (informační směrové cedule).

Vodní hrad Budyně, historické jádro města a jeho okolí turistům v současné době nabízí základní ubytování v penzionu, stravování a prohlídku památek. Veřejně přístupné jsou Vodní hrad Budyně, Jandovo muzeum a kostel sv. Václava na Mírovém náměstí. Na Vodním hrade Budyně se také poskytují základní turistické informace a prodává turistická známka. V průběhu několika posledních let se začíná vytvářet tradice pořádání festivalů v areálu Vodního hradu Budyně. Jedná se folk&country festival Budyňský poutník a přehlídka keltské, irské a alternativní hudby, tance a kultury Keltský kruh.

Současné málo významné postavení města na poli cestovního ruchu je tedy dáné především skutečností, že se město nachází ve stínu několika nadregionálních center cestovního ruchu a v této konkurenci nemá potenciál být samostatně vyhledávaným turistickým centrem. Vzhledem k těmto skutečnostem představuje Budyně nad Ohří pouze potenciální doplňkovou lokalitu regionálního významu.

Zbývá ještě konkrétněji popsat skryté atraktivity, které město může nabídnout potenciálním návštěvníkům, aby měli důvod proměnit ho ve vyhledávanou zastávku svých regionálních a dálkových turistických cest:

- historický půdorys a jádro města
- Vodní hrad Budyně nad Ohří
- Jandovo muzeum
- kostel sv. Václava
- židovský hřbitov
- Přírodní park Dolní Poodří s přírodními rezervacemi Myslivna a Písecký les
- ostrov mezi Ohří a Malou Ohří
- Přírodní památka Slatiniště u Vrbky

6.3 Shrnutí

- současný význam cestovního ruchu nepříliš zásadní
- základní nabídka turistických služeb
- chybí městské informační centrum a ubytovací kapacity
- chybějící cyklistické trasy
- velký turistický potenciál města jako součásti většího turistického produktu
- rozvoj navazujících aktivit na hlavní turistickou atraktivitu města - Vodní hrad Budyně nad Ohří

7 Doprava

7.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

V následující kapitole je popsána dopravní infrastruktura města a jeho jednotlivá dopravní odvětví. Dopravní infrastruktura se v případě Budyně nad Ohří skládá ze sítě regionálních silnic a místních komunikací, železnice a pěších stezek. Sledovaná dopravní odvětví s úzkou vazbou na území města naopak představují automobilová doprava, veřejná doprava (od roku 2007 pouze autobusová) a pěší doprava. Všechny uvedené druhy dopravy jsou sledovány z hlediska pravidelného užívání (rekreační funkce některých dopravních odvětví je popsána v kapitole věnované cestovnímu ruchu).

Ukazatelem pro zastoupení jednotlivých dopravních odvětví je jejich podíl na dojížďce do zaměstnání. Zatížení silniční sítě je sledováno prostřednictvím intenzity provozu zjištěné při posledních dvou sčítáních dopravy (2000, 2005). Další dopravní ukazatele nebyly sledovány, protože nejsou veřejně dostupné (přepravení cestující ve veřejné dopravě apod.) nebo zcela chybí (sčítání pěší dopravy).

7.2 Základní informace

Město Budyně nad Ohří leží na křižovatce regionálních silnic č. II/246 a č. II/118, které ho spojují s okolními centry Roudnicí nad Labem, Louny, Slaným a zároveň napojují na sjezd č. 35 dálnice D8. Městem prochází také lokální železniční trať č. 095 Libochovice - Vraňany, avšak její část mezi Libochovicemi, Budyní nad Ohří a Mšenými-lázněmi se již se nevyužívá pro regionální osobní dopravu.

Po zrušení osobní vlakové dopravy je Budyně nad Ohří obsluhována pouze autobusovou dopravou, která tak musí zajišťovat veškerou hromadnou dopravu města. Město je obsluhováno linkami veřejné autobusové dopravy uvedenými v tabulce 10.

Tabulka 10: Linky veřejné dopravy vedené po území města

Linka	Trasa linky	Charakter linky
550385	Libochovice - Roudnice n. Labem - Praha	regionální autobus
550913	Libochovice - Velvary - Praha	regionální autobus
552638	Litoměřice - Bohušovice n. Ohří - Budyně n. Ohří - Mšené-lázně - Slaný	regionální autobus
552665	Libochovice - Roudnice n. Labem - Dobříš	regionální autobus
552679	Libochovice - Mšené-lázně - Roudnice n. Labem	regionální autobus
552685	Štětí - Hoštka - Roudnice n. Labem - Libochovice - Budyně n. Ohří	regionální autobus

Zdroj: Celostátní informační systém o jízdních rádech

Celá polovina autobusových linek je vedena ve směru východ - západ a propojuje Budyni nad Ohří s jejím nejdůležitějším regionálním centrem Roudnicí nad Labem a Libochovicemi. Vedlejší autobusovou trasou je směr sever - jih propojující Budyni nad Ohří s dalším důležitým regionálním centrem Litoměřicemi a Slaným. Zbývající dvě trasy představují napojení Budyně nad Ohří s hlavním městem Prahou.

Základní infrastrukturou veřejné dopravy ovlivnitelnou z pozice města jsou zastávky veřejné dopravy. Na území města se nachází čtyři autobusové zastávky. Zastávky veřejné dopravy na území města jsou uvedeny v tabulce 11.

Tabulka 11: Zastávky veřejné dopravy na území města

Zastávka	Regionální autobusy
Budyně nad Ohří, náměstí	1
Budyně nad Ohří, Slánská	1
Budyně nad Ohří, žel. zast.	1
Budyně nad Ohří, škola	1
Celkem	4

Zdroj: Celostátní informační systém o jízdních řádech

Městská silniční síť je tvořena především regionálními silnicemi č. II/246 (Louny - Roudnice nad Labem) a č. II/118 (Slaný - sjezd č. 35 dálnice D8), které ho spojují s okolními centry Roudnicí nad Labem, Libochovicemi, Louny, Slaným a zároveň napojují na sjezd č. 35 dálnice D8. Z hlediska směrování je tato základní dopravní síť téměř ideální, ale jejímu významu a dopravnímu zatížení (tabulka 12) neodpovídají parametry jednotlivých silnic a zejména komplikované a řešení průtahu městem s řadou nebezpečných míst a dopravních závad. Z tohoto důvodu počítá územní plán města Budyně nad Ohří s vybudování obchvatu města. Obchvat města s novým přemostěním Ohře mimo městský intravilán výrazně přispěje ke zklidnění automobilové dopravy ve městě.

Doprava v klidu zatím nezpůsobuje významnější problémy. Parkovacích stání je na území všech částí města dostatečný počet. Lokální problémy představuje občasné parkování vozidel v zúžených místech a místech se zhoršenými rozhledovými poměry.

Z hlediska dopravního plánování je velmi často podečnována pravidelná (každodenní) pěší a cyklistická doprava, která má i přes nedostatečnou infrastrukturu nezastupitelný význam také v dopravním systému města Budyně nad Ohří. Hodnocení obou nejšetrnějších dopravních odvětví bude provedeno společně, neboť ve městě o velikosti Budyně nad Ohří bývá nejfektivnější upravovat stávající chodníky a budovat nové bezbariérové stezky společně pro oba druhy dopravy. Současně platí, že prostorové a terénní potřeby cyklistů jsou téměř shodné například s průjezdem kočárku či invalidního vozíku.

Přestože Budyně nad Ohří není kvůli značnému převýšení mezi některými částmi zástavby a absenci vhodných bezpečných stezek tradičním cyklistickým a pěším městem, existuje zde v této oblasti značný potenciál. I mezinárodních zkušeností vyplývá, že obce a regiony s vyšším zastoupením cyklistické a pěší dopravy mají také nižší podíl nejméně šetrné individuální automobilové dopravy.

Zvýšení podílu cyklistické a pěší dopravy při pravidelném užívání brání především absence bezpečných a vhodně trasovaných smíšených stezek, které by systematicky spojovaly všechny základní části města. Tyto stezky přitom mohou být v řadě případů reprezentovány upravenými chodníky, nově propojenými zklidněnými komunikacemi nebo úpravou povrchu některých polních cest.

7.3 Shrnutí

- od roku 2007 zrušená veřejná železniční doprava

- pokrytí základních směrů vyjížďky autobusovou dopravu
- ideální směřování základní silniční sítě do regionálních center
- chybějící infrastruktura cyklistickou dopravu i v základních směrech
- potenciál pro cyklistickou dojížďku do Libochovic, Roudnice nad Labem a Litoměřic

8 Životní prostředí a technická infrastruktura

8.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

V následující kapitole budou popsány jednotlivé složky životního prostředí (voda, ovzduší, příroda a krajina) a jejich ochrana.

Základním zdrojem informací v oblasti životního prostředí byl Ústřední seznam ochrany přírody a data Českého hydrometeorologického ústavu.

8.2 Základní informace

Životní prostředí na území města výrazně ovlivňují povrchové vody. Nejvýznamnější vodní tok - Ohře - je pravidelně sledována z hlediska kvality vody a nejbližší monitorovací stanice se nachází v Radovesicích. Z dlouhodobých měření vyplývá, že jsou periodicky překračovány zejména limitní hodnoty pro znečištění vody manganem a BSK-5 (ale i dalšími látkami) a třída znečištění vodního toku se pohybuje na úrovni II. (mírné znečištění).

Kvalita ovzduší na území města je ovlivňována dálkovým přenosem, místními stacionárními zdroji znečištění a dopravou. V případě Budyně nad Ohří hraje nejvýznamnější roli dálkový přenos z Mostecké uhelné pánve a Litoměřicko - Lovosického areálu. Ke znečištění ovzduší přispívají také lokální zdroje - především kotle na tuhá paliva - jejichž význam byl ovšem díky proběhlé plynofikaci města minimalizován. Spolu s růstem intenzity provozu se také zvyšuje míra znečištění ovzduší dopravou, ale ani ta zatím ve srovnání s dalšími zdroji velkého významu. I přes výše uvedené informace nepatří město Budyně nad Ohří k oblastem s dlouhodobě výrazně zhoršenou kvalitou ovzduší. O tomto hodnocení svědčí i skutečnost, že nejbližší imisních monitorovacích stanice je v Litoměřicích.

Významnou složku životního prostředí tvoří také samotná krajina a její přírodní hodnoty. Na území města a v jeho blízkém okolí bylo vyhlášeno několik zvláště chráněných území a památných stromů. Zvláště chráněná území tvoří následující dvě přírodní rezervace:

- Myslivna (mimo správní území města)
- Pístecký les

Dále se zde nachází jedna přírodní památka - Slatiniště u Vrbky. Na území města byly vyhlášeny také dva památné stromy. Vlastní řeka Ohře představuje v soustavě chráněných území NATURA 2000 Evropsky významnou lokalitu.

Kromě soliterních stromů se na správním území města nacházejí také větší i menší lesní komplexy. K těm nejvýznamnějším patří lesy v údolí řeky Ohře, severně od linie spojující Kostelec nad Ohří, Budyni nad Ohří a Písty, a kde se také nachází výše uvedené přírodní rezervace. Z hlediska ekologické stability mají význam také menší lesy severně od Nížeboh a v údolích Mšenského a Hviždalského potoka. Chystanému vybudování příměstského parku brání majetkové poměry.

Pro ekologickou stabilitu krajiny mají význam také rybníčky a tůně, které se nacházejí ve většině městských částí. Některé z nich prošly v poslední době úpravami (oprava hrází, výčištění dna, osazení zábradlím apod.), další však na tuto investici teprve čekají.

Oblast kolem řeky Ohře tvoří také nadregionální biokoridor a biocentrum územního systému ekologické stability (ÚSES).

Ve městě se nacházejí menší zanedbané plochy bývalých průmyslových, stavebních či zemědělských podniků, tzv. brownfields. Tyto plochy jsou obvykle v soukromém majetku; revitalizace většiny těch, které jsou v majetku města, již proběhla. Revitalizace některých brownfields se chystá.

Technická infrastruktura ve městě je z hlediska jeho velikosti svým rozsahem i kvalitou spíše nadstandardní, a to i díky investicím z předchozích let (s využitím dotací). V některých menších částech města (Roudniček, Písty) byly postaveny nové vodovodní řady v částech Nížebohy, Dušníky, Přestavlky proběhla plynofikace, vybudován byl městský rozhlas. Další investice v oblasti technické infrastruktury město plánuje.

8.3 Shrnutí

- mírné znečištění povrchových vod (Ohře)
- kvalita ovzduší navzdory blízké průmyslovým areálům
- dvě přírodní rezervace a jedna přírodní památka, dva památné stromy
- významné lesní komplexy, rybníky a tůně na území města a v jeho okolí
- tok řeky Ohře jako významné biocentrum a biokoridor ÚSES
- výskyt menších ploch brownfields, zejména na soukromých pozemcích
- dobrá vybavenost technickou infrastrukurou
- absence vycházkových tras a větších ploch veřejné zeleně

9 Sociální infrastruktura a veřejné služby

9.1 Zdroje dat, metodika a postup zpracování

Do této kapitoly byla zařazena veřejná či veřejně prospěšná infrastruktura poskytující služby obyvatelům města a jeho okolí. Patří sem především městský úřad, zdravotnická a sociální zařízení, základní a mateřská škola, kulturní zařízení, sportoviště a volnočasové areály. K této základní infrastruktuře byly přidány také kulturní, sportovní a další volnočasové akce.

Výše uvedená zařízení a akce byly zhodnoceny zejména z hlediska využitelnosti obyvateli a další veřejnosti a v případě infrastruktury také z hlediska technického stavu, pokud byly dané informace dostupné. Údaje o jednotlivých zařízeních byly čerpány především z místního šetření, a proto nemusí být zcela úplné.

9.2 Základní informace

Městský úřad sídlí v budově radnice na Mírovém náměstí. Úřad kromě výkonu samostatné působnosti vyřizuje agendu matriky. Součástí poskytovaných služeb je také terminál Czech POINT. Pověřeným obecním úřadem pro správní obvod města Budyně nad Ohří je město Roudnice nad Labem a stavební úřad je v Libochovicích.

V oblasti zdravotnictví je město vybaveno na úrovni odpovídající jeho velikosti a regionálnímu postavení. Působí zde praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatolog a gynekolog. Lékařské praxe jsou doplněny také lékárna U Zlaté koruny.

V oblasti sociálních služeb je město vybaveno odpovídajícím způsobem. V posledních letech město realizovalo v této oblasti některé investice, např. v roce 2004 investovalo 14 mil. Kč do domova pro seniory a 21 mil. Kč do výstavby chráněných bytů.

Školství ve městě je reprezentováno pouze základní a mateřskou školou. Stav základní školy a školní jídelny sice není havarijní, ale vyžaduje zásadní rekonstrukci a modernizaci. V nejbližších měsících či letech se chystá výměna oken a zateplení objektu školy.

Základní škola je příspěvkovou organizací města. Součástí jejího areálu jsou fotbalové hřiště, školní hřiště, tenisový kurt a počítačová učebna. Hřiště je třeba v dlouhodobé perspektivě rekonstruovat. Základní škola je devítiletá a navštěvuje ji přibližně 200 žáků.. Základní škola kromě hlavní vzdělávací činnosti provozuje také středisko volného času Drak, školní družinu a školní jídelnu a organizuje řadu kroužků a mimoškolních aktivit.

Ve městě nechybí významnější kapacitní sportovní zařízení. Na druhou stranu je zjevné, že velká zařízení typu akvaparku či multifunkční hal by nemohly v podmínkách města o 2 tisících obyvatelích provozovat se ziskem. Ve městě však chybí například menší sportovní hala využitelná i pro další volnočasové aktivity.

Hlavní kulturní instituce ve městě reprezentují Jandovo muzeum a knihovna. Jandovo muzeum sídlí na hradě a má dvě stálé expozice. První je zaměřena na dějiny Budyňska od pravěku do roku 1848 a druhou je autentická alchymistická dílna z 16. stol. Muzeum je otevřeno v letní sezóně vždy od úterý do neděle, v zimní sezóně pouze o víkendech. Knihovna svým návštěvníkům během otevřací doby nabízí půjčování a prezenční studium literatury ze svých fondů a dalších knihoven, připojení k Internetu a pořádání exkurzí a vzdělávacích akcí v kulturním sále. Ve střednědobém horizontu město plánuje přesun

knihovny do jedné z historických budov ve Slánské ulici (poté, co proběhne její rekonstrukce). Objekt by byl následně využíván pro potřeby knihovny.

Ve městě chybí větší sál pro setkávání obyvatel a realizaci různorodých kulturních akcí. Objekt kina tento účel neplní i proto, že není v majetku města a jeho technický stav se zhoršuje. Potřeby v oblasti kultury by bylo možné uspokojit například vybudováním kulturně-spoločenského centra v prostoru bývalé sokolovny.

Nabídka města v kulturní oblasti je doplněna o tři restaurační zařízení. Ke kulturním účelům je využíváno také nádvoří Vodního hradu Budyně, který je dějištěm festivalů Budyňský poutník a Keltský kruh.

Sportovní kluby pro svou činnost využívají zejména tenisové dvorce a fotbalové hřiště hřiště. Ve městě je také k dispozici několik dětských hřišť. Město zajistilo výstavbu sportovní haly s veřejným venkovním sportovištěm.

9.3 Shrnutí

- městský úřad se základní agendou a službou Czech POINT
- lékařské praxe ve městě pokrývají základní obory medicíny
- sociální služby: domov pro seniory, chráněné bydlení
- mateřská a úplná základní škola
- deficity ve vybavení zařízeními pro sport a volný čas
- kulturu zajišťuje Jandovo městské muzeum a knihovna
- hudební festivaly na nádvoří Vodního hradu
- řada kulturních, sportovních a volnočasových spolků pro děti i dospělé
- sportoviště pro fotbal, tenis a halové sporty, venkovní sportoviště.
- chystané rozsáhlé investice v oblasti školství, kultury